



**AKTĪVĀS METODES SKOLĒNU IZGLĪTOŠANĀ
LATVIJAS BANKAS ZINĀŠANU CENTRA "NAUDAS PASAULE" APMEKLĒJUMS**

DARBA LAPAS PAMATSKOLAI (7.–9. KLASEI)

8 varianti

1. darba lapa pamatskolai



Atbildi uz jautājumiem!

1. Kāda nauda tika lietota Latvijas teritorijā līdz 12. gadsimtam un no kāda materiāla?
2. Kāds svarīgs notikums norisinājās Latvijā 2004. gada 1. maijā?



Izpildi uzdevumus!

1. Atrodi informāciju – no kura līdz kuram gadam Latvijas Republikā apgrozībā bija nacionālā valūta – lats?
2. 1996. gadā tika pieņemts lēmums, ka eiro monētām būs vienāds averss, bet katra eiro zonas valsts varēs izvēlēties monētu reversa dizainu. Daudzām valstīm katras nominālvērtības monētai ir atšķirīgs reversa attēls. Nosauc valstis, kurām visu vērtību monētām ir vienāds reversa attēls (kas attēlots šo monētu reversā)?!
3. Atrodi informāciju – cik dalībvalstis pašlaik veido Eiropas Savienību! Kādas ir ES priekšrocības un pamatvērtības?
4. Atrodi informāciju par maksājumu karšu veidiem! Kāda veida maksājumu kartes pastāv, un salīdzini, kādas priekšrocības ir katram kartes veidam.
(stends "Maksājumi darbībā", multimedijis "Maksājumu kartes")



Radoši atbildi uz jautājumu!

Lai varētu sekot līdzi cenu pārmaiņām, izveidots vidējais patēriņa grozs. Nosauc četras lielākās preču un pakalpojumu grupas, kuras veido šo grozu! Kurām precēm un pakalpojumiem pēdējo gadu laikā cenas palielinājušās visvairāk? Kā tas ietekmējis Tavu ģimeni (piemēram, izglītības, veselības, pārtikas, mājokļa un komunālo maksājumu ziņā)?

2. darba lapa pamatskolai



Atbildi uz jautājumiem!

1. No kura līdz kuram laikam Latvijas teritorija daļēji bija Livonijas (Terra Marina) konfederācijā? Kādi bija galvenie maksāšanas līdzekļi?
2. Kopš kura gada Latvijas Banka izgatavo kolekcijas monētas no dārgmetāliem? Cik kolekcijas monētu ar lata nominālu (tolaik sauktas – jubilejas un piemiņas monētas) tika izlaistas (no xxxx – līdz xxxx gadam)? Cik kolekcijas monētu ar eiro nominālu ieraudzīji standā "Eiro kolekcijas monētas"?



Izpildi uzdevumus!

1. Atrodi informāciju – kas ir Latvijas mūsdienu lata monētu autors un kādi simboli (un – kāpēc?) attēloti uz lata apgrozības monētām?
2. Nosauc Eiropas Savienības valstis, kurās apgrozībā nav eiro, kā sauc to nacionālās valūtas!

Valsts	Banknotes	Monētas

3. Uzraksti – kas ir valsts budžets! Vai Tev un Tavai ģimenei ar to ir kāds sakars?
4. Atrodi informāciju par maksājumu kartēm – cik sen tās izmantojam?



Radoši atbildi uz jautājumu!

Saliec puzzle "**Ekonomikas un monetārā savienība**"! Kuras Eiropas valstis nav Eiropas Savienības valstis? Vai Baltijas valstis (Igaunija, Latvija un Lietuva) ir Ekonomikas un monetārās savienības dalībvalstis?

3. darba lapa pamatskolai



Atbildi uz jautājumiem!

1. No kura līdz kuram laikam Latvijas teritorija atradās Polijas un Lietuvas ūnijas (Rzeczpospolita obojga narodów) pakļautībā? Kādi bija galvenie maksāšanas līdzekļi?
2. Kad ir atjaunotās Latvijas Bankas dzimšanas diena? (Šai datumā Latvijas Banka ar Latvijas Republikas Augstākās Padomes lēmumu pārņēma PSRS Valsts bankas Latvijas Republikānisko banku.)



Izpildi uzdevumus!

1. Atrodi informāciju – kas ir Latvijas lata banknošu autori un kādus sižetiskos risinājumus viņiem uzdeva attēlot uz lata banknotēm?
2. Četras pundurvalstis, kas nav Eiropas Savienības valstis, noslēgušas oficiālu līgumu ar Eiropas Kopienai par savu eiro monētu kalšanu. Nosauc šīs valstis! Kas attēlots uz šo valstu 1 eiro un 2 eiro monētu reversiem?

Valsts	2 eiro reversa attēls	1 eiro reversa attēls

3. Atrodi informāciju, kas ir inflācija? Kāpēc ir svarīgi zināt, cik liela vai maza ir inflācija?
4. Kad tika laista apgrozībā Eiropas sērijas pirmā banknote – 5 eiro? Kādas ir Eiropas sērijas banknošu galvenās atšķirības no pirmās sērijas eiro banknotēm, kuras laida klajā 2002. gadā?



Radoši atbildi uz jautājumu!

Salīdzini 1918.–1940. gada latu monētas un mūsdienu eiro monētas! Kādas kopīgas pazīmes Tu atradi?

4. darba lapa pamatskolai



Atbildi uz jautājumiem!

1. No kura līdz kuram laikam Latvijas teritorija bija Zviedrijas province? Kādi tad bija galvenie maksāšanas līdzekļi?
2. Lai Latvijā varētu ieviest eiro, Latvijas valstij bija jāizpilda 6 nosacījumi – kādi tie bija?



Izpildi uzdevumus!

1. Atrodi informāciju: kuras monētas ir atzītas par Latvijas skaistākajām kolekcijas monētām (1993–2013)!
2. 1996. gadā tika pieņemts lēmums, ka eiro monētām būs vienāds averss, bet katra valsts varēs izvēlēties eiro monētu reversa dizainu. Nosauc valstis, kuru eiro monētu reversā attēloti kuģi!
3. Paskaidro, kas ir pievienotā vērtība? Uzraksti savu piemēru, kā Tu vari nopelnīt naudu, radot jaunu pievienoto vērtību!
4. No kāda materiāla tiek izgatavotas eiro banknotes? Ko Latvijas Banka dara ar nolietotajām un bojātajām banknotēm?



Radoši atbildi uz jautājumu!

Noskaties filmu "**Latvijas zelts**" un uzraksti, ko interesantu uzzināji! Cik daudz zelta pašlaik ir Latvijas Bankai?

5. darba lapa pamatskolai



Atbildi uz jautājumiem!

1. No kura līdz kuram laikam Latvijas teritorija bija Krievijas impērijas (Российская империя) guberņa ar vācu muižniecības vietvaru? Kādi tad bija galvenie maksāšanas līdzekļi?
2. Vai 20. gs. 90. gadu sākumā, atgūstot neatkarību, Latvijā uzreiz ieviesa nacionālo valūtu – latu? Kad apgrozībā tika laistas pirmās 5 latu banknotes?



Izpildi uzdevumus!

1. Latvijas Banka piedalās starptautiskajās monētu programmās. Kas attēlots programmas "Pasaules mazākās zelta monētas" Latvijas latu kolekcijas monētu reversā? Cik lielas ir šīs monētas?
2. 1996. gadā ka eiro monētām būs vienāds averss (priekšpuse), bet katra valsts varēs izvēlēties eiro monētu reversa (otra puse) dizainu. Kuru valstu eiro monētu reversā redzami dzīvnieki un putni? Nosauc šīs valstis un dzīvniekus (putnus)!
3. Mums katram ir divi maciņi – savs (ģimenes) un valsts maciņš, kurā nonāk nauda par visiem valstī samaksājamiem nodokļiem. Atrodi informāciju – par ko šogad valsts tērē naudu no kopējā maciņa (valsts budžeta)!
4. Atrodi informāciju – kurās Eiropas valstīs ir visvairāk mežu!



Radoši atbildi uz jautājumu!

Iepazīsties ar prezentāciju "**Zelta nezūdošais mirdzums**"! Uzraksti, kā Latvija ieguva savas zelta rezerves! Kur pašlaik atrodas Latvijas zelta rezerves?

6. darba lapa pamatskolai



Atbildi uz jautājumiem!

1. Kad tika atcelta dzimtbūšana Kurzemē, Vidzemē un Latgalē?
2. Par kādu apmaiņas kursu 2014. gadā Latvijā tika mainīti lati pret eiro, vai šāds kurss ir spēkā joprojām?



Izpildi uzdevumus!

1. Izpēti, cik valstis ir apvienojušās Eiropas Savienībā, un kuras no tām nav vēl ieviesušas eiro valūtu?
2. 1996. gadā tika pieņemts lēmums, ka eiro monētām būs vienāds averss (priekšpuse), bet katra valsts varēs izvēlēties eiro monētu reversa dizainu. Arī eiro monētu pretviltošanas elementi visu valstu eiro monētām ir vienādas. Nosauc vismaz trīs eiro monētu pretviltošanas elementus!
3. Atrodi informāciju, kas ir hiperinflācija un kas to rada? Uzraksti, kā tā ietekmē iedzīvotājus un valsts ekonomiku? Atrodi piemērus, kurās valstīs ir piedzīvota hiperinflācija!
4. Izpēti eiro banknoti un attēlā ar ciparu atzīmē attiecīgos pretviltošanas elementus!



1. Reljefais iespiedums
2. Smaragdzaļš skaitlis
3. Pretviltošanas josla



4. Hologramma
5. Ūdenszīme
6. Mikroburtn raksts



Radoši atbildi uz jautājumu!

Lai taptu monēta, Latvijas Banka aicina talkā arī māksliniekus. Kādiem darbiem mākslinieki tiek uzaicināti un, kādus darba rīkus viņi visvairāk izmanto?

7. darba lapa pamatskolai



Atbildi uz jautājumiem!

1. Otrais pasaules karš (1940–1945) – kādas varas pārvaldīja Latviju? Kādi tad bija galvenie maksāšanas līdzekļi?
2. Latvijas Bankas galvenā ēka tika nodota ekspluatācijā 1905. gada janvārī kā Krievijas Valsts bankas Rīgas kantoris. Kurā gadā šajā ēkā darbu sāka neatkarīgās Latvijas centrālā banka – Latvijas Banka (Latvijas Bankas dibināšanas gads)?



Izpildi uzdevumus!

1. Nosauc Latvijas latu monētas ar lielāko nominālvērtību! Kas attēlots šo monētu reversos?
2. 1996. gadā tika pieņemts lēmums, ka eiro monētām būs vienāds averss (priekšpuse), bet katra valsts varēs izvēlēties eiro monētu reversa dizainu. Arī eiro monētu pretviltošanas elementi visu valstu eiro monētām ir vienādi. Nosauc vismaz trīs eiro monētu pretviltošanas elementus!
3. Uzraksti, kas notiek, ja valstī apgrozībā naudas ir pārāk daudz!
4. Atrodi informāciju – kurās Eiropas valstīs ir visvairāk lauksaimniecībai piemērotas zemes!



Radoši atbildi uz jautājumu!

Noskaties "Naudas Pasaules" konferenču zālē piedāvāto filmu "**Kāpēc svarīga cenu stabilitāte?**"! Uzraksti trīs svarīgākos secinājumus!

8. darba lapa pamatskolai



Atbildi uz jautājumiem!

1. Kad Latvijas vēsturē apgrozībā bija Latvijas rublis? Kāda valūta nomainīja Latvijas rubļus?
2. Kāds svarīgs notikums norisinājās Latvijā 2005. gada 1. janvārī?



Izpildi uzdevumus!

1. Kurā gadā Latvijā ieviesa eiro; ko nozīmē simboli, kuri attēloti uz Latvijas eiro monētu nacionālās puses?
2. Izpēti Eiropas sērijas eiro banknoti un uzraksti trīs svarīgākos pretviltošanas elementus, kurus vari pārbaudīt pats, bez papildu iekārtām!



3. Uzraksti, kas notiek, ja valstī apgrozībā naudas ir pārāk maz!
4. Iepazīsties ar Latvijas banku izdoto norēķinu karšu veidiem! Pēc norēķinu veida kartes iedala debetkartēs un kredītkartēs. Kas raksturīgs debetkartēm? Kas raksturīgs kredītkartēm?

Debetkartes	Kredītkartes



Radoši atbildi uz jautājumu!

Noskaties "Naudas Pasaules" konferenču zālē piedāvāto filmu "**Personīgie ieguldījumi: lapsa un runcis**" un uzraksti savus secinājumus!